

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Barbary Pořízkové a soudců JUDr. Radana Malíka a Mgr. Lenky Krupičkové v právní věci žalobkyně: **Ing. A. Ch.**, zast. JUDr. Petrem Veselým, advokátem se sídlem Nerudova 348, Kadaň, proti žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**, se sídlem Na Poříčním právu 376/1, Praha 2, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/7086/14/4S-HMP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2017, č. j. 4 Ad 25/2014 - 77,

takto:

- I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 11. 10. 2017, č. j. 4 Ad 25/2014 - 77, **se zrušuje.**
- II. Rozhodnutí Ministerstva práce a sociálních věcí ze dne 13. 5. 2014, č. j. MPSV-UM/7086/14/4S-HMP, **se zrušuje a věc se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.
- III. Žalovaný **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobkyni náhradu nákladů řízení o žalobě a kasační stížnosti v celkové výši **12 342 Kč**, k rukám jejího zástupce JUDr. Petra Veselého, advokáta se sídlem Nerudova 348, Kadaň, a to **do 30 dnů** od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

[1] Podanou kasační stížností se žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozsudku Městského soudu v Praze (dále jen „městský soud“), kterým byla dle § 78 odst. 7 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“), zamítnuta její žaloba proti shora uvedenému rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím bylo zamítnuto odvolání stěžovatelky a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hlavní město Prahu, kontaktní pracoviště Praha 4 ze dne 8. 7. 2013, č. j. 451160/13/AB (dále jen „prvostupňové

rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím byla zamítnuta její žádost o rodičovský příspěvek pro nesplnění podmínek § 3 zákona č. 117/1995 Sb., o státní sociální podpoře, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o státní sociální podpoře“).

I. Vymezení věci

[2] Předmětem sporu je otázka, zda má stěžovatelka v ČR bydliště a v tomto důsledku nárok na rodičovský příspěvek.

[3] Žalobou napadené rozhodnutí není nepřezkoumatelné. Všechny odvolací námitky směřovaly proti pojetí „bydliště“ ze strany prvoinstančního orgánu, případně proti důkazní situaci týkající se tohoto pojmu. Byť žalovaný nevypořádal každou námitku zvlášť, držel se podstaty odvolání a celou věc komplexně posoudil a odůvodnil. Uvedl, dle kterých právních ustanovení postupoval, označil podklady, které použil, a logicky koherentní argumentací vyvrátil všechny vznesené námitky. Zabýval-li se žalovaný při zkoumání pojmu „bydliště“ evropským právem, snažil se tím reagovat pouze na vznesenou námitku. Následně aplikaci evropského práva jednoznačně odmítl, což odůvodnil. Stěžovatelka v žalobě navíc napadá konkrétní tvrzení žalovaného, což by nebylo v případě nepřezkoumatelného rozhodnutí možné.

[4] Rozhodující orgán nemusí vypořádat každou námitku, ale postačí komplexní argumentace, což nescetněkrát judikoval Nejvyšší správní soud i Ústavní soud. Viz např. rozsudek NSS ze dne 5. 6. 2017, č. j. 7 Ads 74/2017 - 31, který se týká rozhodnutí soudu, tím spíše nelze nic takového požadovat po odvolacím správním orgánu, který je při svém rozhodování vázán relativně krátkými lhůtami a musí posoudit mimořádné množství napadených věcí. Odvolací rozhodnutí nemůže svým rozsahem ani svou hloubkou aspirovat na vědecký rozbor s důkladným vypořádáním veškeré relevantní judikatury.

[5] Evropské právo na danou věc aplikovat nelze, jelikož situace nedopadá na žádný jiný členský stát EU kromě ČR; jedná se o vztah mezi ČR a USA.

[6] Dle § 31 zákona o státní sociální podpoře musí oprávněná osoba, tj. žalobkyně a dítě zakládající nárok na příspěvek, splňovat podmínku existence bydliště na území ČR. K definici „bydliště“ zákon o státní sociální podpoře odkazuje na § 5 odst. 6 zákona č. 111/2006 Sb., o pomoci v hmotné nouzi, ve znění účinném pro projednávanou věc (dále jen „zákon o pomoci v hmotné nouzi“), dle kterého má osoba bydliště na území ČR, zejména pokud se zde dlouhodobě zdržuje, vykonává zde výdělečnou činnost, žije zde s rodinou, plní zde povinnost školní docházku nebo se zde soustavně připravuje na budoucí povolání, popř. existují jiné významné důvody, zájmy či aktivity, jejichž vzájemná souvislost dokládá sepětí této osoby s ČR.

[7] Ode dne 16. 1. 2011 se stěžovatelka nachází v USA, nezdržuje se tedy dlouhodobě na území ČR; totéž platí pro její nezletilou dceru. Obě mají dlouhodobý pobyt v USA přerušovaný dvěma návštěvami ČR za rok, nevykonávají v ČR výdělečnou činnost, nežijí zde s rodinou, neplní povinnou školní docházku ani se v ČR nepřipravují na budoucí povolání. Ani u jedné z nich nebylo možné shledat existenci jiných významných důvodů, zájmů či aktivit, jejichž vzájemná souvislost dokládá jejich sepětí s ČR.

[8] Stěžovatelka v USA pracuje, dcera se v USA narodila. Obě jsou v ČR registrovány u Veřejné zdravotní pojišťovny, dcera je registrována též u českého praktického lékaře,

pokračování

stěžovatelka nikoli, ale má v ČR stomatologa. Dcera v ČR neabsolvovala žádná povinná očkování. Dle dopisu matky stěžovatelky má v jejím bytě stěžovatelka k dispozici svůj pokoj, v němž má uchované věci.

[9] Střed zájmů stěžovatelky i její dcery je evidentně v USA. Pouhá registrace u zdravotní pojišťovny či praktického lékaře nemůže zakládat významný důvod, zájem či aktivitu dokládající sepětí s ČR. Jde o svazek pouze formální, podobně jako trvalý pobyt. Nepředstavuje skutečnou vazbu na ČR, jak vyžaduje § 5 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi. Formálním důvodem je rovněž i existence vlastního pokoje v matčině bytě. Formálnost potvrzuje i neabsolvování povinných očkování dcerou stěžovatelky. Fakticky se obě nachází v ČR dvakrát ročně, což ani v souhrnu se všemi formálními pouty nelze považovat za dostatečné naplnění pojmu „sepětí s ČR“ vyžadovaného dle § 5 odst. 6 zákona o pomoci v hmotné nouzi.

[10] Zákonné podmínky pro nárok na rodičovský příspěvek jsou dány jasně; na věc nelze aplikovat občanský zákoník, tedy ani judikaturu Nejvyššího soudu, jelikož zákon o pomoci v hmotné nouzi obsahuje speciální úpravu pojmu „bydliště“.

[11] V napadeném rozhodnutí soud neshledal rozpor s ústavním pořádkem. Článek 32 odst. 5 Listiny, jehož se stěžovatelka dovolávala, patří mezi hospodářská, sociální a kulturní práva a podmínky pro jeho aplikaci jsou upraveny zákonem (viz. nález Ústavního soudu ze dne 26. 11. 2015, sp. zn. III. ÚS 3241/15).

[12] Vyžadováním podmínky bydliště nejsou porušena ústavní práva stěžovatelky ani v případě, kdy v zemi skutečného pobytu žádný rodičovský příspěvek či obdobnou dávku nedostává, neboť soud považuje podmínku bydliště stanovenou zákonodárcem za legitimní mj. z důvodu možnosti efektivní kontroly příjemců dávek ze strany státu.

[13] Stěžovatelka ani její dcera neměly v době vydání napadeného rozhodnutí na území ČR bydliště podle platné právní úpravy, podmínky nároku na rodičovský příspěvek splněny nebyly. Jejich střed zájmů je v USA, přičemž tento závěr je založen na skutkovém stavu zjištěném bez důvodných pochybností.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření ke kasační stížnosti

[14] Proti rozsudku městského soudu brojí stěžovatelka kasační stížností, jejíž důvody podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. a), b), c) a d) s. ř. s.

[15] Opravené rozhodnutí proti prvně vydanému rozhodnutí žalovaného obsahuje pouze myšlenku, že na občana ČR v zahraničí se nevztahuje evropské právo a odkazuje na směrnici o DPH. Jde tedy o stejné rozhodnutí, neboť neobsahuje žádnou novou podstatnou informaci.

[16] První podanou žalobu proti rozhodnutí žalovaného měl vyřizovat senát městského soudu (samosoudce) 2 Ad. Po obdržení výzvy k vyjádření se k žalobě ministryně využila mimořádný opravný prostředek až po uplynutí lhůty dle § 98 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) [viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 9. 12. 2014, č. j. 2 As 74/2013 - 45], a tedy nezákonně. Poté prakticky stejnou žalobu proti téměř stejnému rozhodnutí vyřizoval senát (samosoudkyně)

4 Ad. Stěžovatelka v tom spatřuje porušení práva na zákonného soudce a práva rovnosti zbraní (čl. 6 odst. 1 Úmluvy), neboť si ministerstvo mohlo vybrat svého soudce. Má za to, že druhou žalobu měl taktéž projednávat senát 2 Ad.

[17] Městský soud vyložil ústavní předpis (čl. 267 SFEU) přesně naopak než Soudní dvůr Evropské unie (dále jen „SD EU“), tj. že na danou věc nelze aplikovat evropské právo. Smlouva o fungování EU (dále jen „SFEU“) je součástí ústavního pořádku ČR a výklad čl. 267 je, že v případě, kdy národní úprava převezme evropskou právní úpravu, pak musí aplikovat i evropský výklad (viz rozhodnutí SD EU ze dne 16. 3. 2006 ve věci C -3/04 *Poseidon Chartering BV proti Marianne Zeeschip VOF et alia* a rozhodnutí ze dne 17. 7. 1997 ve věci C-28/95 *Leur-Bloem*).

[18] V důvodové zprávě k zákonu č. 366/2011 Sb. je uvedeno „*pojem bydliště je institutem komunitární legislativy, z níž je tato dikce převzata*“. Je tedy zřejmé, že český zákonodárce přebírá evropskou právní úpravu.

[19] Městský soud se rozchází s výkladem předpisu ústavní síly a byl upozorněn na judikaturu soudu jednajícího ve své ústavo-vykládající kapacitě (čl. 267 odst. 1 písm. a) SFEU, který je analogií k čl. 89 odst. 1 Ústavy), měl se proto vypořádat s doktrínou precedenční závaznosti této judikatury (nález Ústavního soudu ze dne 13. 11. 2007, sp. zn. IV. ÚS 301/05). Soud tak však neučinil, čímž porušil stěžovatelčino právo na spravedlivý proces.

[20] Žalovaný konstatoval, že se evropské právo nepoužije, aniž by toto tvrzení odůvodnil či podpořil právní normou. Stěžovatelka již v odvolání jasně uvedla, proč by evropské právo aplikováno být mělo, proto právě žalovaný měl vysvětlit své úvahy o jeho neaplikaci. Stěžovatelka následně namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, neboť nebylo zřejmé, z čeho vycházel. Městský soud poté potvrdil názor žalovaného, ale jeho argumentaci nahradil svou (tj. nejsou zde dva státy EU, tudíž není možné evropské právo použít). Městský soud však pouze přezkoumává rozhodnutí správních orgánů a nemůže doplňovat novou argumentaci. Měl by být nestranným arbitrem. Překročením pravomoci soudu došlo k porušení práva na spravedlivý proces.

[21] Soud se nezabýval namítaným porušením čl. 32 odst. 5 Listiny, neboť dle jeho názoru patří mezi hospodářská, sociální a kulturní práva a podmínky pro jeho aplikaci jsou upraveny zákonem. V čl. 41 odst. 1 Listiny jsou uvedena práva, jichž se lze domáhat pouze v mezích zákona, přičemž čl. 32 odst. 5 Listiny tam vyjmenován není. Došlo k nesprávnému právnímu posouzení dané věci ze strany městského soudu.

[22] Nezabýval se ani namítaným porušením čl. 8 Úmluvy, konkrétně práva na rodinný život. Odkazuje na rozsudek NSS ze dne 7. 5. 2015, č. j. 9 Ads 278/2014 - 73. Manžel stěžovatelky dostal nabídku jít studovat do USA na prestižní školu, čímž realizoval své právo na vzdělání dle čl. 1 Protokolu č. 2 Úmluvy. Stěžovatelka ho následovala do USA, aby spolu realizovali právo na rodinný a soukromý život garantované čl. 8 Úmluvy. Pojem bydliště není dostatečně definován, aby mohla stěžovatelka určit důsledky svého jednání. To je ale požadavek Evropského soudu pro lidská práva (tzv. *foreseeability standard*), jinak se nejedná o zákon ve smyslu Úmluvy, a tedy zásah do základního práva není odůvodněn.

[23] V odvolání stěžovatelka uvedla sedm důvodů, proč je rozhodnutí prvostupňového orgánu logicky a právně špatně (odvolací důvody a-g) a důvod h), který upozorňuje na

pokračování

nevypořádání konkrétní části její argumentace. Žalovaný při vypořádání pouze uvedl, že evropské právo se nepoužije, neboť se stěžovatelka zdržuje v USA. Bod b) je plně platný i bez evropského práva a je podstatný, není tedy zřejmé, proč jej žalovaný bere za mylný a vyvrácený; shodně i bod d), e) a g). Bod f) není postaven na evropském právu, přesto není v rozhodnutí nikde uveden. Sám o sobě mohl způsobit, že stěžovatelka má bydliště v ČR, proto jej považuje za podstatný. Speciálně zmiňuje bod c), neboť nejen, že nebyl vypořádán, ale žalovaný použil jeho negaci pro napadené rozhodnutí bez jakéhokoliv vysvětlení, ač stěžovatelka svou argumentaci dokládá odkazem na relevantní judikaturu.

[24] Argument, že žalovaný musí řešit velké množství odvolání a má stanoveny krátké lhůty, a proto se nemusí vyrovnat se všemi námitkami, není relevantní. Navíc rozhodnutí žalovaného bylo vydáno více než rok po podání odvolání a také, pokud by prvostupňový orgán nerozhodoval v rozporu s konstantní judikaturou, stěžovatelka by nemohla odkázat na tolik rozhodnutí, se kterými je v rozporu. Řádné odůvodnění rozhodnutí je neopominutelnou součástí práva na spravedlivý proces (viz nález Ústavního soudu ze dne 2. 6. 2009, II. ÚS 435/09).

[25] Městský soud implicitně připouští, že jediná přezkoumatelně vyvrácená námitka žalovaného se týkala aplikace evropského práva, ačkoli stěžovatelka uvedla do odvolání i jiné. Navíc žalovaný vyvracel použití evropského práva odkazem na eurosměrnici o DPH a tvrzením, že se stěžovatelka nenachází na území EU, tedy na ni nelze právo EU aplikovat. Námitky na chyby postupu prvostupňového orgánu nebyly nijak řešeny a neaplikování evropského práva nebylo podpořeno žádným relevantním právním předpisem ani judikaturou. Napadené rozhodnutí je jednoznačně nepřezkoumatelné.

[26] V roce 2012 byla v řízení o přiznání dávky rodičovský příspěvek přidána podmínka bydliště na území ČR, přičemž v důvodové zprávě (a i v odborné literatuře) je uvedeno, že tento termín je převzat z evropského práva. Je tedy otázka, zda se použije evropské právo (jeho výklad) i v čistě vnitrostátní věci.

[27] Obdobnou věcí se již dříve zabýval SD EU. Např. v rozhodnutí C-3/04 *Poseidon Chartering BV*. Část nizozemského občanského zákoníku byla převzata z evropských předpisů, ale tamní soud rozhodoval čistě vnitrostátní spor. Výsledek závisel na tom, zda se použije judikatura či nikoli. Na položenou předběžnou otázku SD EU odpověděl, že z požadavku na jednotný právní řád vyplývá, že se použije evropské právo (čl. 177 Římské smlouvy). Městský soud proto své rozhodnutí zatížil chybou, tvrdí-li, že se evropské právo nepoužije, protože se věc nedotýká žádného jiného členského státu EU než ČR. Chyba má za následek nezákonné rozhodnutí ve věci samé.

[28] Použije-li se evropský výklad, lze užít i judikaturu SD EU vztahující se k bydlišti a studiu. Ve věci C-61/85, která se týkala paní U., která žila od 9 let v Lucembursku a 2 a půl roku v dospělosti studovala v Rakousku, svým studiem bydliště v Lucembursku neztratila, protože v Rakousku byla pouze dočasně. Je vhodné také připomenout, že Rakousko nebylo v té době členem EU, Lucembursko bylo. Situace je plně srovnatelná s nynějším postavením ČR a USA. Stěžovatelčin případ je ještě jasnější, neboť ona i manžel mají vazby na ČR a vše, co dělají v USA je pouze dočasné.

[29] Navrhuje, aby Nejvyšší správní soud rozsudek městského soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

[30] Žalovaný ve vyjádření uvedl, že setrvává na tvrzení, že stěžovatelce neměl být příspěvek přiznán, neboť nesplňovala podmínku stanovenou v zákoně o státní sociální podpoře. Evropské předpisy se na daný případ nepoužijí, neboť se jedná o vztah s cizím prvkem mimo místní působnost EU, což již v napadeném rozhodnutí dostatečně odůvodnil. Navíc původní i následná žaloba byla pouze v rukou stěžovatelky a žalovaný neměl na přidělení případu konkrétnímu soudci žádný vliv. Navrhuje kasační stížnost zamítnout.

[31] V replice stěžovatelka opakuje své kasační námitky, na podporu ještě zmiňuje rozsudek Evropského soudu pro lidská práva se sp. zn. 40552/02 ve věci Františka Vokurky vs. ČR a rozhodnutí SD EU sp. zn. C-452/93 a sp. zn. C-76/76.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[32] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a shledal, že kasační stížnost byla podána včas, jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná, a stěžovatelka je zastoupena advokátem ve smyslu § 105 odst. 2 s. ř. s. Poté přezkoumal napadený rozsudek městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů a ověřil, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná.

[33] Stěžovatelka namítala nepřezkoumatelnost rozhodnutí žalovaného, mj. proto, že nebyly vysvětleny důvody pro neaplikování evropského práva, ač v odvolání bylo jasné uvedeno, proč by aplikováno být mělo, a nebyly vypořádány další odvolací námitky [viz body a) – g)].

[34] Vlastní přezkum rozhodnutí je možný pouze za předpokladu, že napadené rozhodnutí splňuje kritéria přezkoumatelnosti. Tedy, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč městský soud, popř. správní orgán, rozhodl tak, jak je uvedeno ve výroku rozhodnutí.

[35] V posuzovaném případě ovšem kritéria přezkoumatelnosti nebyla naplněna.

[36] Nejvyšší správní soud ověřil, že stěžovatelka v odvolání podrobně rozvedla důvody, pro které by mělo být na nyní projednávanou věc aplikováno právo EU, které podpořila odkazy na judikaturu Nejvyššího soudu a SD EU.

[37] Žalovaný v napadeném rozhodnutí ovšem vycházel pouze z českých právních předpisů, které v rozhodnutí rovněž citoval. Na str. 4 a 5 shrnul skutkový stav věci a uvedl i vysvětlení několika pojmů evropského práva. Odůvodnění neaplikování evropského výkladu pojmu „bydliště“, odkaz na důvodovou zprávu k zákonu o pomoci v hmotné nouzi i judikaturu SD EU však shrnuje pouze do jedné věty „evropské právo se na stěžovatelku nevztahuje, neboť se zdržuje v USA“.

[38] Dle § 68 odst. 3 správního řádu se *v odůvodnění uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí.*“

pokračování

[39] V této souvislosti NSS v rozsudku ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003 - 51, uvedl, že „[r]ozhodnutí správního orgánu, v jehož odůvodnění nejsou uvedeny úvahy, na jejichž podkladě správní orgán dovodil své závěry, je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů.“ V rozsudku ze dne 3. 9. 2008, č. j. 1 As 71/2008 - 66, zdůraznil, že „[f]unkcí odůvodnění správního rozhodnutí je zejména doložit správnost a nepochybně i zákonnost postupu správního orgánu, jakož i vydaného rozhodnutí, jehož jedna z nejdůležitějších vlastností je přesvědčivost. Náležité odůvodnění správního rozhodnutí má však vedle výše naznačené funkce i další rozměr, neboť podporuje smysluplný výkon práva na podání opravného prostředku.“ A dále v rozsudku ze dne 16. 6. 2006, č. j. 4 As 58/2005 - 65 zmínil, že „[z] odůvodnění rozhodnutí musí být seznatelné, proč správní orgán považuje námitky účastníka za liché, mylné, nebo vyvrácené, které skutečnosti vzal za podklad svého rozhodnutí, proč považuje skutečnosti předestírané účastníkem za nerozhodné, nesprávné, nebo jinými řádně provedenými důkazy vyvrácené, podle které právní normy rozhodl, jakými úvahami se řídil při hodnocení důkazů a jaké úvahy jej vedly k uložení sankce v konkrétní výši. Rozhodnutí, jehož odůvodnění obsahuje toliko obecný odkaz na to, že napadené rozhodnutí bylo přezkoumáno a jeho důvody shledány správními, je nepřezkoumatelné, neboť důvody, o něž se výrok opírá, zcela chybějí.“

[40] Dle setrvalé judikatury Ústavního soudu je jedním z principů představujících součást práva na řádný proces, jakož i pojmu právního státu, povinnost soudů své rozsudky řádně odůvodnit. Tuto povinnost lze vztáhnout i na odůvodnění rozhodnutí správních orgánů (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, zveřejněný pod č. 34 ve svazku č. 3 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu; ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, zveřejněný pod č. 85 ve svazku č. 8 Sbírky nálezů a usnesení Ústavního soudu či ze dne 21. 10. 2004, sp. zn. II. ÚS 686/02). Z odůvodnění musí vyplývat vztah mezi skutkovými zjištěními a úvahami při hodnocení důkazů na straně jedné a právními závěry na straně druhé.

[41] Stěžovatelka v odvolání uvedla zcela konkrétní námitky na podporu svého tvrzení, proč by na nyní projednávanou věc mělo být použito právo EU. Žalovaný své závěry uvedené ve výroku napadeného rozhodnutí, které jsou v rozporu se stěžovatelčím názorem, nijak neodůvodnil, na její námitky reagoval pouze jednou větou, která není dostačující odpovědí.

[42] Na výše uvedeném závěru nemůže nic změnit ani skutečnost, že městský soud přezkoumal rozhodnutí žalovaného, které pro absenci odůvodnění nebylo k přezkoumání vůbec způsobilé, a zatížil vadou nepřezkoumatelnosti rovněž své rozhodnutí. Odůvodnění, že žalovaný má na rozhodnutí krátké lhůty a musí posoudit množství napadených věcí, je nesprávné. Množství věci k vyřízení nemůže zhojit nedostatek odůvodnění, a tím nepřezkoumatelnost rozhodnutí.

[43] Žalovaný navíc pominul i další stěžovatelkou uplatněné odvolací námitky.

[44] Z uvedeného důvodu Nejvyšší správní soud napadený rozsudek městského soudu zrušil.

[45] Zrušil také rozhodnutí žalovaného a věc mu vrátil k dalšímu řízení s tím, že v novém řízení bude žalovaný povinen se vypořádat se všemi odvolacími námitkami stěžovatelky, náležitě odůvodnit své rozhodnutí a popsat úvahy, kterými byl veden. Musí řádně zdůvodnit, zda se na stěžovatelku vztahuje či nevztahuje evropské právo (např.

nařízení Evropského Parlamentu a Rady ze dne 29. 4. 2004, č. 388/2004, o koordinaci systémů sociálního zabezpečení, včetně nařízení Evropského Parlamentu a Rady ze dne 16. 9. 2009, č. 987/2009, kterým se stanoví prováděcí pravidla k nařízení ES č. 388/2004, neboť stěžovatelka je občankou EU) a zmíněná judikatura SD EU. Při tomto posouzení se vypořádá s judikaturou NSS (rozsudek ze dne 26. 11. 2014, č. j. 6 Ads 1/2012 - 129) ze které mj. plyne, že „[v]ýraz „bydliště“ je autonomním pojmem vlastním unijnímu právu a musí být vykládán i vnitrostátními orgány v souladu s judikaturou SD EU“ a s důvodovou zprávou k zákonu č. 366/2011 Sb., v části vztahující se k pojmu „bydliště“.

[46] Nepřezkoumatelné rozhodnutí nelze podrobit věcnému přezkoumání. Z uvedeného důvodu se Nejvyšší správní soud nezabýval kasačními námitkami týkajícími se porušením práv uvedených v Listině. Nic mu však nebránilo zabývat se kasační námitkou týkající se nezákonného soudce.

[47] Jak sama stěžovatelka v žalobě uvedla, vzala žalobu proti původnímu rozhodnutí žalovaného (kterou měl projednávat senát 2 Ad) zpět, jinak by ji městský soud musel odmítnout, neboť by rozhodoval o neexistujícím rozhodnutí. Následně vydané rozhodnutí žalovaného bylo novým rozhodnutím, které připadlo do senátu určeného dle rozvrhu práce městského soudu, tj. do senátu 4 Ad. V daném postupu nelze spatřovat porušení stěžovatelčina práva na spravedlivý proces ani práva na zákonného soudce.

[48] Navíc, subjektivní dvouměsíční lhůta dle § 96 odst. 1 správního řádu byla v daném případě dodržena. Subjektivní lhůta nezačne běžet již v okamžiku, kdy příslušný správní orgán obdrží podnět nebo jinou informaci obsahující domněnku, že pravomocné rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Věcně příslušný správní orgán musí takový podnět nebo jiné oznámení nejdříve prověřit, vyžádat správní spis od podřízeného správního orgánu, a teprve na základě tohoto posouzení dojde nebo nedojde k závěru, že lze mít důvodně za to, že rozhodnutí bylo vydáno v rozporu s právními předpisy. Uvedené lhůty platí stejně i pro zkrácené přezkumné řízení dle § 98 správního řádu (viz VEDRAL, Josef. *Správní řád: komentář*. 2. vydání, BOVA POLYGON, Praha, 2012, s. 836 – 852). V daném případě došlo k rozhodnému okamžiku dne 13. 2. 2014.

[49] Námitka napadající nedodržení lhůty je navíc bezpředmětná, protože žalobou napadené rozhodnutí NSS zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

IV. Závěr

[50] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost je důvodná, proto podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zrušil kasační stížností napadený rozsudek městského soudu. S ohledem na to, že v posuzovaném případě byly již v řízení před městským soudem dány důvody pro to, aby bylo rozhodnutí žalovaného zrušeno, nevrátil věc městskému soudu k dalšímu řízení, neboť by při respektování názoru vysloveného Nejvyšším správním soudem v tomto rozhodnutí nemohl učinit nic jiného, než rozhodnutí žalovaného zrušit a věc mu vrátit k dalšímu řízení.

[51] V případě, že Nejvyšší správní soud zrušil rozsudek městského soudu a současně zrušil i rozhodnutí správního orgánu dle § 110 odst. 2 s. ř. s., je povinen rozhodnout kromě nákladů řízení o kasační stížnosti i o nákladech řízení, které předcházelo zrušenému rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 3, věta druhá, s. ř. s.). Náklady řízení o žalobě a náklady řízení o kasační stížnosti tvoří v tomto případě jeden celek a Nejvyšší správní soud

pokračování

rozhodne o jejich náhradě jediným výrokem vycházejícím z § 60 s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 11. 2008, č. j. 1 As 61/2008 - 98).

[52] Při rozhodování o náhradě nákladů řízení vychází soudní řád správní z celkového úspěchu ve věci. Žalovaný ve věci úspěch neměl, náhrada nákladů řízení mu proto nenáleží. Stěžovatelka měla ve věci plný úspěch, neboť rozsudek městského soudu i napadené rozhodnutí žalovaného byly zrušeny, a proto jí Nejvyšší správní soud dle § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., přiznal náhradu nákladů řízení proti žalovanému.

[53] Stěžovatelka nebyla v řízení o žalobě před městským soudem zastoupena a ze spisu nevyplývá, že by jí jakékoli náklady vznikly. V řízení před Nejvyšším správním soudem učinil zástupce stěžovatelky celkem tři úkony právní služby, kterými jsou převzetí a příprava zastoupení [§ 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „AT“)] a dvě písemná podání ve věci samé – kasační stížnost a replika na vyjádření žalovaného [§ 11 odst. 1 písm. d) AT]. Za každý úkon právní služby náleží zástupci stěžovatelky mimosmluvní odměna ve výši 3 100 Kč [§ 9 odst. 4 písm. d) ve spojení s § 7 bodem 5. AT], která se zvyšuje o 300 Kč paušální náhrady hotových výdajů dle § 13 odst. 3 AT. Za jeden úkon právní služby proto náleží 3 400 Kč. Celkem tedy náklady právního zastoupení za 3 úkony právní služby činí 10 200 Kč. Zástupce stěžovatelky doložil osvědčení o registraci k dani z přidané hodnoty (dále jen „DPH“). K nákladům řízení se tedy přičítá DPH ve výši 2 142 Kč. Celková částka za řízení před městským soudem a Nejvyšším správním soudem činí 12 342 Kč.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 12. září 2018

JUDr. Barbara Pořízková
předsedkyně senátu